

SCI-CONF.COM.UA

EURASIAN SCIENTIFIC CONGRESS

**ABSTRACTS OF XI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
NOVEMBER 1-3, 2020**

**BARCELONA
2020**

EURASIAN SCIENTIFIC CONGRESS

Abstracts of XI International Scientific and Practical Conference

Barcelona, Spain

1-3 November 2020

Barcelona, Spain

2020

UDC 001.1

The 11th International scientific and practical conference “Eurasian scientific congress” (November 1-3, 2020) Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2020. 613 p.

ISBN 978-84-15927-31-0

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Eurasian scientific congress. Abstracts of the 11th International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Barcelona, Spain. 2020. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/xi-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-eurasian-scientific-congress-1-3-noyabrya-2020-goda-barselona-ispaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: barca@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Barca Academy Publishing ®

©2020 Authors of the articles

ПОНЯТТЯ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Артюх-Пасюта Олена Василівна

к.е.н., доцент

Полтавський інститут економіки і права

Університету «Україна»

м. Полтава, Україна

Вступ. Фінансова стійкість виступає однією з головних умов життєдіяльності суб'єкта господарювання, його адаптації до змін у зовнішньому середовищі та реалізації запланованих цілей.

Питання оцінки фінансової стійкості підприємства висвітлювали у своїх наукових працях вітчизняні науковці [1-8; 12-13]. Незважаючи на різноплановість та глибину проведених досліджень щодо оцінки фінансової стійкості підприємства та управління нею, не достатньо вивченим залишається питання сутності фінансової стійкості та методик її оцінки.

Основний виклад матеріалу. Дослідження фахових економічних джерел із питань обраної автором проблематики підтверджує неоднозначність у трактуванні сутності фінансової стійкості, що своєю чергою призводить до браку уніфікованого підходу до формування універсальної методики оцінки фінансової стійкості.

Найчастіше поняття фінансової стійкості визначається:

- у вузькому значенні (поняття фінансової стійкості ототожнюється з певними економічними категоріями: платоспроможності (І.Г. Ловінська [8, с. 253]) та прибутковості підприємства (В. Г. Гончар [3, с. 87], його фінансового стану (В. В. Чепка [12, с. 653]), стану активів і пасивів підприємства (І. О. Бланк [1, с. 476]), фінансових ресурсів (Гапак Н. М. [2, с. 192]; А. В. Лісовий [7, с. 96]);
- у широкому значенні (стійкість подається через взаємозв'язок групи показників фінансового стану (М. В. Ігнатишин та О. В. Алтухова [6, с. 104]).

Враховуючи той факт, що фінансова стійкість дозволяє підприємству ефективно функціонувати та розвиватись, попри внутрішні і зовнішні фактори, отримувати прибуток і вчасно виконувати свої зобов'язання перед іншими суб'єктами господарювання, варто розглядати сутність цього поняття в широкому значенні. Тобто фінансова стійкість - це комплексна та багатофакторна економічна категорія, яка тісно пов'язана з показниками, що характеризують фінансовий стан підприємства.

У аналітичній практиці оцінку фінансової стійкості проводять за формами фінансової звітності суб'єкта господарювання, зокрема:

Балансу (звіту про фінансовий стан) розраховуються:

абсолютні показники (власні, довгострокові та короткострокові джерела фінансування). Значення цих показників використовуються в подальшому для визначення типу фінансової стійкості;

відносні показники (коефіцієнт спроможності, коефіцієнт фінансової залежності; коефіцієнт фінансування; коефіцієнт фінансового левериджу; коефіцієнт забезпеченості власним оборотним капіталом тощо). Ці показники дозволяють оцінити залежність чи незалежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування, співвідношення між власним і позиковим капіталом, стан основних засобів та оборотних активів;

Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) здійснюється розрахунок порогу рентабельності і запасу фінансової стійкості підприємства. На основі розрахованих значень визначають, на скільки може бути зменшений чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), щоб суб'єкт господарювання не потрапив в зону збитковості.

Абсолютні показники фінансової стійкості визначають наступним чином:

наявність власного оборотного капіталу (ВОК) - різниця власного капіталу та необоротних активів. Якщо необоротні активи необґрунтовано збільшуються, то зменшується власний оборотний капітал, а значить збільшується сума позикового капіталу, і посилюється фінансова залежність підприємства;

наявність власного оборотного капіталу і довгострокових зобов'язань (*ВД*) - сума власного оборотного капіталу і довгострокових зобов'язань. Цей показник називається перманентним капіталом або функціонуючим капіталом. При визначенні цього показника звертають увагу на відсоткове відношення власного та позикового капіталу, адже при більшій частці власного капіталу у загальній сумі перманентного капіталу підприємство є більш стійким.

загальна величина капіталу (*ЗВ*) - сума власного оборотного капіталу, довгострокових зобов'язань і короткострокових кредитів і позик.

На основі вище наведених абсолютних показників визначається тип фінансової стійкості підприємстві (табл. 1).

Таблиця 1

Типи фінансової стійкості промислового підприємства

	<i>ВОК</i>	<i>ВД</i>	<i>ЗВ</i>
Абсолютна стійкість	> 0	> 0	> 0
Нормальна стійкість	< 0	> 0	> 0
Нестійкий фінансовий стан	< 0	< 0	> 0
Кризовий фінансовий	< 0	< 0	< 0

Науковці [5, с. 277; 4, с. 318] для визначення типу фінансової стійкості підприємства враховують джерела формування запасів. Вони стверджують, що, крім визначення основних джерел формування запасів, обов'язково необхідно порівнювати їх значення з величиною запасів. Відповідно до цього, виділяють чотири типи фінансової стійкості: якщо для фінансування запасів достатньо власного оборотного капіталу, то це абсолютна фінансова стійкість; якщо для фінансування запасів, крім власного оборотного капіталу, залучаються довгострокові зобов'язання - нормальна фінансова стійкість; якщо для фінансування запасів, крім власного капіталу та довгострокових зобов'язань, використовуються короткострокові кредити і позики - нестійкий фінансовий стан; якщо для фінансування запасів не вистачає всіх джерел їх формування - кризовий фінансовий стан.

Абсолютна та нормальна фінансова стійкість свідчать про прибутковість підприємства. При нестійкому фінансовому стані платоспроможність

порушена, хоча за рахунок додаткових джерел фінансування є можливість її відновити, а рентабельність знижується. При кризовому фінансовому стані суб'єкту господарювання загрожує банкрутство.

Отже, виходячи з такого трактування типу фінансової стійкості, основним її зовнішнім проявом є забезпеченість запасів відповідними джерелами формування, а наслідком - платоспроможність або її втрата.

За інформацією фінансової звітності ПрАТ «Полтавський автоагрегатний завод», ПрАТ «Карлівський машинобудівний завод» за 2017-2019 рр. проведемо оцінку фінансової стійкості (табл. 2).

Для зручності визначення типу фінансової стійкості обраних промислових підприємств Полтавської області доцільно представити у табл. 3 розраховані показники за трьома варіантами: визначити показники *ВОК*, *ВД* і *ЗВ*; порівняти джерела формування фінансових ресурсів з величиною всіх запасів, тобто показники $\Delta \text{ВОК} (З)$, $\Delta \text{ВД} (З)$, $\Delta \text{ЗВ} (З)$; порівняти джерела формування фінансових ресурсів з величиною виробничих запасів, тобто показники $\Delta \text{ВОК} (ВЗ)$, $\Delta \text{ВД} (ВЗ)$, $\Delta \text{ЗВ} (ВЗ)$.

Таблиця 2

Інформація Балансу (звіту про фінансовий стан) ПрАТ «Полтавський автоагрегатний завод», ПрАТ «Карлівський машинобудівний завод» за 2017-2019 рр., тис. грн

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.
	ПрАТ «Полтавський автоагрегатний завод»			ПрАТ «Карлівський машинобудівний завод»		
Власний капітал	28964	30724	27306	51984	9954	66062
Довгострокові зобов'язання	-	-	-	2592	34422	56610
Короткострокові кредити і позики	2029	1969	1969	57122	22720	20570
Поточні зобов'язання	24212	22537	23704	96066	92393	144236
Необоротні активи	14042	13296	11763	65152	61786	57155
Запаси, з них:	18141	17139	14872	34131	27094	23407
виробничі запаси	5269	4746	3350	17743	12770	19407

Таблиця 3

**Тип фінансової стійкості ПрАТ «Полтавський
авто агрегатний завод», ПрАТ «Карлівський машинобудівний завод»
за 2017-2019 рр., тис. грн**

ПрАТ «Полтавський автоагрегатний завод»	Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	ПрАТ «Карлівський машинобудівний завод»	Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.
	ВОК	14922	17428	15543		ВОК	- 13168	- 51832	8907
	ВД	14922	17428	15543		ВД	- 10576	- 17410	65517
	ЗД	16951	19397	17512		ЗД	46546	5310	86087
		абсолютна фінансова стійкість					нестійкий фінансовий стан		абсолютна фінансова стійкість
	Δ ВОК (З)	- 3219	289	671		Δ ВОК (З)	- 47299	- 78926	- 14500
	Δ ВД (З)	- 3219	289	671		Δ ВД (З)	- 44707	- 44504	42110
	Δ ЗД (З)	- 1190	2258	2640		Δ ЗД (З)	12415	- 21784	62680
		кризовий фінансовий стан	абсолютна фінансова стійкість				нестійкий фінансовий стан	кризовий фінансовий стан	нормальна фінансова стійкість
	Δ ВОК (ВЗ)	9653	12682	12193		Δ ВОК (ВЗ)	- 30911	- 64602	- 10500
	Δ ВД (ВЗ)	9653	12682	12193		Δ ВД (ВЗ)	- 28319	- 30180	46110
	Δ ЗД (ВЗ)	11682	14651	14162		Δ ЗД (ВЗ)	28803	- 7460	66680
	абсолютна фінансова стійкість				нестійкий фінансовий стан	кризовий фінансовий стан	нормальна фінансова стійкість		

Інформація табл. 3 дає підстави стверджувати, що результати визначення типу фінансової стійкості повністю збігаються на одному акціонерному товаристві з двох досліджуваних за методикою, наведеною у Методичних рекомендаціях щодо встановлення загрози виникнення, накопичення або непогашення податкового боргу та проведення аналізу фінансового стану підприємств [11], і при порівнянні джерел фінансування з величиною лише виробничих запасів. Якщо до уваги брати всі запаси, то фінансова стійкість погіршується.

Як відомо, запаси, відповідно додатку 3 НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [10], включають виробничі запаси, незавершене виробництво, готову продукцію та товари. Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності [9] визначено, що у статті Балансу (звіту про фінансовий стан) «Виробничі запаси» відображається вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, покупних напівфабрикатів і комплектуючих виробів, запасних частин, тари, будівельних матеріалів та інших матеріалів, призначених для споживання в ході нормального операційного циклу. Виробничі запаси підлягають перетворенню у процесі виробництва і їх достатній обсяг забезпечує рівномірну, безперебійну діяльність суєта господарювання. Тому вважаємо за доцільне порівнювати джерела фінансових ресурсів лише з величиною виробничих запасів, адже від їх належного фінансування буде залежати операційний цикл на підприємстві. Інші елементи запасів відображають або витрати на незавершене виробництво, або запаси вже готової продукції, тобто є «похідними» від виробничих запасів. Товари як структурний елемент запасів відображають залишки товарів, які придбані для подальшого продажу. На промислових підприємствах товари займають незначний відсоток усіх запасів або їх взагалі немає. Вони складають основу запасів на торговельних підприємствах. Тому при визначенні типу фінансової стійкості суб'єктів господарювання, що функціонують у сфері торгівлі, варто брати до уваги не виробничі запаси, а товари.

Для аналізу фінансової стійкості обраних промислових підприємств Полтавської області необхідно оцінити їх залежність від джерел зовнішнього фінансування, розрахувавши один з відносних показників фінансової стійкості - коефіцієнт фінансової незалежності. Динаміка коефіцієнтів фінансової незалежності ПрАТ «Полтавський автоагрегатний завод», ПрАТ «Карлівський машинобудівний завод» за 2017-2019 рр. наведена на рис. 1.

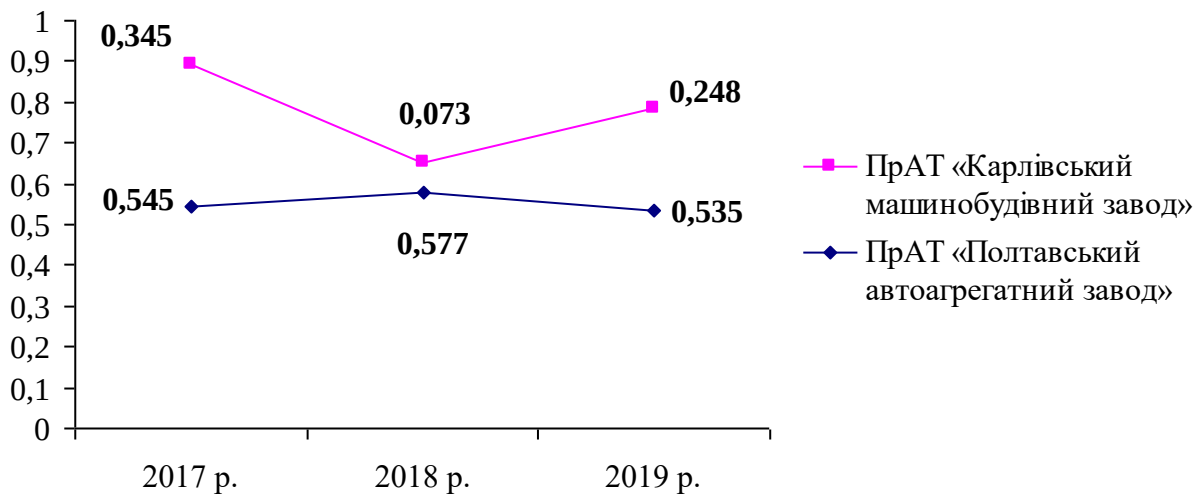

Рис. 1. Коефіцієнти фінансової незалежності ПрАТ «Полтавський автоагрегатний завод», ПрАТ «Карлівський машинобудівний завод» за 2017-2019 рр.

ПрАТ «Полтавський автоагрегатний завод» є високотехнологічним, сучасним машинобудівним акціонерним товариством з виробництва складної гальмівної апаратури для великовантажних автомобілів та залізничного транспорту. Досліджуване акціонерне товариство є фінансово стійким, позиковий капітал не перевищує власний.

ПрАТ «Карлівський машинобудівний завод» на ринку машинобудування існує досить довго та виготовляє машини та устаткування для сільського та лісового господарства. Але враховуючи низку зовнішніх і внутрішніх чинників наразі досліджуване акціонерне товариство перебуває не в найкращому стані. Так, за рахунок перевищення темпів зростання короткострокових і довгострокових зобов'язань над темпами зростання власного капіталу ПрАТ «Карлівський машинобудівний завод» є залежним від зовнішніх кредиторів.

Тип фінансової стійкості за трьома варіантами показує різні результати, тобто невисоке значення коефіцієнта фінансової незалежності погіршує тип фінансової стійкості. У 2018 р. спостерігався кризовий фінансовий стан при коефіцієнті фінансової незалежності 0,073. У 2019 р. власний оборотний капітал набув додатного значення, але за рахунок зменшення необоротних активів, що є негативною тенденцією. Фінансовий стан у цьому році характеризувався як нормальний, а коефіцієнт фінансової незалежності становив 0,248. Для відновлення фінансової стійкості, а отже погашення зобов'язань і нарощення виробничих потужностей, ПрАТ «Карлівський машинобудівний завод» потребує припливу нових фінансових ресурсів. Одним з варіантів покращення ситуації може бути фінансова санація досліджуваного акціонерного товариства.

Підсумовуючи результати дослідження, необхідно відзначити, що фінансову стійкість необхідно розглядати як комплексне поняття, тобто у широкому значенні. Аналіз показників діяльності обраних промислових підприємств Полтавської області дозволив зробити висновок про абсолютну фінансову стійкість ПрАТ «Полтавський автоагрегатний завод» і порушення фінансової рівноваги на ПрАТ «Карлівський машинобудівний завод».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бланк І. О. Основи фінансового менеджменту : підручник. К. : КНТЕУ, 2010. 476 с.
2. Гапак Н. М., Капштан С. А. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка. 2014. Вип. 1 (42). С. 191-196.
3. Гончар В. Г. Порівняння фінансової стійкості підприємств на основі найбільш поширених показників. Економіка та держава. 2015. № 10. С. 87-92.
4. Гребенюк Н. О. Динамічний аналіз фінансової стійкості підприємств. Теорія та практика державного управління. 2015. № 1 (38). С. 316-322.

5. Грушевицька А. Б. Особливості оцінки фінансової стійкості підприємства та напрями її забезпечення. Вісник Хмельницького національного університету. 2013. № 2. С. 276-280.
6. Ігнатишин М. В., Алтухова О. В. Фінансова стійкість підприємства як гарантія забезпечення платоспроможності. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія Економіка. 2014. Вип. 2 (2). С. 103-112.
7. Лісовий А. В., Чуницька І. І. Аналіз фінансових ресурсів як базис формування фінансового потенціалу. Бізнес-навігатор. 2010. № 21. С. 96-101.
8. Ловінська І. Г. Фінансова стійкість організації як індикатор економічного потенціалу. Фінанси, облік і аудит. 2014. № 1 (23). С. 252-259.
9. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.help/law/v0433201-13/> (дата звернення: 23.10.2020).
10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 24.10.2020).
11. Про направлення доопрацьованих Методичних рекомендацій щодо встановлення загрози виникнення, накопичення або непогашення податкового боргу та проведення аналізу фінансового стану підприємств : Лист Міністерства доходів і зборів України від 05.06.2013 р. № 7017/7/99- 99-11-02-03-17. URL: <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/gna/4001-7017.html> (дата звернення: 22.10.2020).
12. Чепка В. В. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу. Економіка і суспільство. 2017. № 12. С. 649-655.
13. Чубка О. М. Фінансова стійкість машинобудівних підприємств: поняття та оцінка. Регіональна економіка. 2016, № 2. С. 198-205.